



بسم الله الرحمن الرحيم

نوم: اقبال صادق
د پلار نوم: عبدالمتین
پوهنځی: مدیریت انکشاف
د تیوری موضوع: دافغانستان څخه دعلمي کدرونو او ځوان قشر
دمهاجرت مخنیوي په اړه تیوری
استاد: محمد نذیر ناصری

د افغانستان څخه د علمي کدرونو او ځوان قشر د مهاجرت مخنيوي په اړه

تيوری

له هرڅه دمخه غواړم چې يو څو پوښتنې مطرح کړم:-

1. ولې له افغانستان څخه د علمي کدرونه او ځوان قشر د تېښتې پرحال کې دي؟

2. له کوم وخت څخه راپدېخوا دغه تېښته جريان لري؟

3. څنگه د دغه بحران مخنيوی کولی شو؟

اوس نو غواړم چې مستقيماً د دغو پوښتنو په رابطه چې پورته مطرح شوې دي وغږېږم. او د لومړي پوښتنې په ځواب کې: بايد ووايم چې د افغانستان يوه ډله خلک د اقتصادي ستونزو او په هيواد کې د بېکارۍ د کچې زياتوالي او د دې هېواد د جوړښت پر وړاندې د عامه پوهاوي نشتوالي او دې ته ورته ځينې نور لاملونه هم شتون لري. چې زموږ گران هيوادوال د ملک پرې ښودلو ته اړ شوي دي. او يوه ډله نور هغه چې علمي کدرونه دي پردې اساس له هيواد څخه په تېښته دي. چې په هيواد کې د امنيت په لحاظ سره د مصونيت احساس نه کوي. اوبل په هغه برخه کې چې لازمه ده کار وکړي دکاري چاپيريال نه شتون او يا هم دمقررې چانس نه ورکول دي. اوددې ترڅنگ د ورستيو تحولاتو اغيزې اوهم دا سې يو شمير نور هغه موارد دي چې په زيات شمير علمي کدرونه مو په بهرنيو هېوادونو کې د هوسا ژوند په لټه کې د هيواد څخه د تېښتې په حال کې دي.

د دوهمې پوښتنې په ځواب کې: به دا سې ووايم چې دغه د ملک د ترک کولو موضوع له ډير پخوا څخه شتون لري تقريباً دغه مهاجره تونه هغه وخت زيات شو چې کله په هيواد کې سياسي وضع ډيره خرابه شوه يعنې د (سردار محمد داود خان) د حکومت د چپه کيدو راپه دې خوا. خوبيا خصوصاً دغه پېښې له 1396 هـ. ش کال څخه را په دېخوا بيخي زياتې شوي او د اوج نقطه يي 1399_1400 گڼل کيږي.

د دريمې پوښتنې په ځواب کې: به داسې ووايم کومه چې زموږ د تيورۍ اساسي برخه هم ده دغه بحران کوم چې نن ورځ زموږ هېواد او هيوادوال ورسره مخ دي دمخنيوي لپاره يي بايد لازم اقدامات ترسره شي او بل خصوص دهغه افراد و لپاره کوم چې د هيواد څخه تلو په حال کې دي، د دوي لپاره بايد کاري چاپيريال رامنځته شي همدارنگه روغتيايي آسانتياوې، ترلوړې کچې د تحصيل زمينه سازي او د تعليم او تربی حق ورکړل شي. په هيواد کې د فساد مخه ونیول

شي، او د دي هيواد موجوده واكمنانو ته پكار دي چې خپلو هيوادوالو ته د ژوند په هر ډگر كې كه هغه دامنيت، سوله او ثبات او د ژوند د معشيت په برخه كې او دى ته ورته نورو برخو كې خپلو هيوادوالو ته لازم خدمات ترسره كړي. همدارنگه په حكومتي چارو كې علمي كدرونو ته ځاى وركړل شي او تري لازمه استفاده وشي. په هيواد كې داسې پروژې په كار واچول شي ترڅو بېكاره خلكو ته كاري فرصتونه برابر شي. او همدارنگه په دولتي ادارو كې او همداسې نورو برخو كې ځوانانو ته ونډه وركړل شي. ځكه ځوانان د نوښت وړتيا لري او ننني نړۍ نوښت غواړي بدلون غواړي. او همدارنگه د دي لپاره چې د هيوادوالو د تگ مخنيوى وشي نو بايد خلكو ته د حب الوطن (دوطن والي) په اړه كنفرانسونه وركړل شي. ترڅو له وطن څخه لارښى. او همدارنگه افغانان ده خپل كور په ودانولو پيل وكړي. او هغه سرمايه داران چې په بهرنيو هېوادونو كې يې پانگونه كړې ده بايد هغوي ته په داخل دهيواد كې په هغه برخو كې چې دوي يې غواړي پانگونه وكړي بايد دپانگونې زمينه سازي وشي. كه هغه د برق مسله وي، د ځاي او يا هم د امنيت و غيره..... يعنې په هره برخه كې ورته ډاډ وركړل شي. او ددي ترڅنگ ورته د هيواد په داخل او خارج كې ماركيټ او بازار موندنه وشي، او د دوي غوښتنو ته غوړ ونيول شي او د مشكلاتو په حلولو كې ورسره لازمه همكاري وشي. نو په دي اساس به هيوادوال د بهرنيو ملكونو ته دمهاجرت څخه راوگرځول شي، او د خپل هېواد په ودانولو به پيل وكړي.

والسلام

پای